

BoersLeven.

Er is geen dag hetzelfde voor agrariërs: veranderingen op het bedrijf, marktbewegingen en natuurinvloeden. Het boerenwerk is enerverend. Hoe kijken anderen hier tegenaan?

Boersleven door de ogen van IJzebrand Rijzebol

„Een levendige agrarische sector. Dat is in mijn beleving BoersLeven. Het woord klinkt misschien wat nostalgisch en op die manier kijkt een deel van de bevolking ook naar agrariërs. Dat beeld is gestoeld op vroeger. Maar BoersLeven staat naar mijn idee vooral voor moderne ondernemers die zich volop ontwikkelen.“ Aan het woord is IJzebrand Rijzebol, voorzitter van de Raad van Commissarissen van MAAT Adviseurs. De Groninger is daarnaast agrarisch bestuurder, politicus, akkerbouwer en pluimveehouder met drie locaties op de Groningse klei. Met dit nieuwe infokatern wil MAAT Adviseurs verschillende facetten van het boerenleven belichten en agrariërs

informereren over verzekeringen en financiële diensten. „En dat op een positieve wijze. Positief, omdat ik vind dat het in z'n algemeenheid goed gaat met de sector. Ik voorspel ook een hoopgevende toekomst voor de Nederlandse landbouw“, aldus Rijzebol.

Welvaart neemt toe

De moderne boer is volgens Rijzebol innovatief. Een deel van de ondernemers heeft als doel door te groeien, een ander deel probeert op een alternatieve manier de omzet te vergroten om de stijgende kosten te kunnen dekken. Wereldwijd neemt de welvaart toe. Dat

biedt kansen voor alle landbouwsectoren. „De vraag naar onder andere gezonde, luxe voedingsmiddelen en gemaksvoeding neemt toe. Die willen we graag produceren. De Nederlandse agrarische sector garandeert voedselveiligheid door certificering van bedrijven. Dat is een enorme pre!“ De ontwikkelingen binnen de sector vereisen steeds andere en specifiekere financiële diensten. „Ik interesseer me totaal niet voor verzekeringen, net als de meeste boeren. Toch zijn ze nodig. Je moet risico's afdekken. De adviseurs van MAAT weten wat de boer nodig heeft. Zij spreken de boerentaal. En zij weten wat het is: BoersLeven.“

„BoersLeven staat voor moderne ondernemers die zich volop ontwikkelen“

In deze editie

2
Flexibel boeren in Heiloo

3
Verzekeren is maatwerk

*Overdaad schaadt
MAAT niet*

Het melkveebedrijf van VOF Brouwer de Koning uit Heiloo is omringd door de A9, bomen en huizen. De familie ziet de vele burens echter niet als een bedreiging. Sterker nog, op het erf zijn vaak dorpsgenoten te vinden. De gezinsleden staan midden in de maatschappij en bekleden verschillende bestuursfuncties.

Flexibel boeren in Heiloo

Het bedrijf van de familie Brouwer de Koning met 175 stuks melkvee ligt verscholen in een bos aan de rand van Heiloo. De pachtboerderij staat op een landgoed dat eigendom is van een stichting. Uitbreidingsmogelijkheden zijn er amper omdat de bomen tot op enkele meters van de gebouwen staan. Alle ruimte op het erf wordt creatief gebruikt. Wilco Brouwer de Koning wijst op de sleufsilos. „In het voorjaar komt de eerste snede gras erin, die we in de zomer voeren. Daarna de maïs. Vervolgens zetten we er een boogtent overheen en is het een kraamstal voor de schapen.“ Het is een typisch voorbeeld van de flexibiliteit en creativiteit van de familie.

Kortlopende pachtcontracten

Zestig jaar geleden is Wilco's opa begonnen op de boerderij die deels gebouwd is op funderingen van een kasteel. Nu bestaat het familiebedrijf, een VOF, uit vader Mart, moeder Fia en de zoons Wilco en Gijsbert. De

jongste zoon Martin helpt af en toe mee. In 2005 is er een boerderij twee kilometer verderop gekocht, waar Wilco met zijn vrouw en drie kinderen woont. „Hier houden we kalveren vanaf drie maanden tot een jaar en de droge koeien. Het jongvee, zo'n 45 stuks, besteden we sinds twee jaar uit.“ Van de 110 hectare land, veelal veen en zand, is slechts drie hectare in eigendom. De rest wordt gepacht van maar liefst negen verschillende partijen. Pachtcontracten zijn soms kortlopend en elk jaar eindigt er wel een contract. Dit vergt flexibiliteit. „We houden oren en ogen altijd open. Grond is schaars in het stedelijk gebied. Maar tegen de kosten van huur en pacht kun je hier geen grond kopen. Volgend jaar kunnen we best twintig hectare minder hebben. Als het echt spaak loopt, kunnen we altijd nog ruwvoer aankopen en mest afvoeren“, reageert de 29-jarige nuchter. Zo'n tweeënhalf jaar geleden is een melkrobot aangeschaft. De jongveestal is creatief verbouwd voor de groep 60 hoogproductieve koeien. Toen is ook besloten het

jongvee uit te besteden. Al het mechanisatiewerk doen ze zelf, op het inzaaien en oogsten van maïs na, omdat ze de werkzaamheden dan optimaal kunnen plannen en er voldoende arbeid beschikbaar is. Wilco en zijn vader zijn vaak weg voor vergaderingen. Omgerekend een halve kracht per week, waarmee het bestuurswerk een tweede tak is. Zo is Mart onder andere afdelingsvoorzitter van LTO Noord en bestuurder binnen de ledenraad van FrieslandCampina en de Rabobank en is Wilco voorzitter van de HAJK, de agrarische jongeren van Noord en Zuid Holland.

Wijde blik

Wilco ziet veel in agrarisch natuurbeheer. Zeventien hectare maïsland en vijftien hectare grasland zijn aangemeld voor weidevogelbeheer. Dit jaar doen ze voor het eerst aan akkerlandenbeheer en jaarlijks nemen ze het bos onderhanden voor de landgoedeigenaar. De boerderij waar Wilco op woont biedt ook verschillende kansen. De oude jongveestal is geschikt gemaakt voor caravanstalling en een deel van de woning wordt verhuurd aan een paardenliefhebber, waarvoor ook stalruimte is gecreëerd. Hoe de toekomst van de VOF er uitziet, weet hij niet. „We hebben allemaal een wijde blik en kijken verder dan ons eigen bedrijf. We benutten kansen die zich voordoen en ook passen binnen onze strategie van flexibel ondernemen. Het ideaalplaatje is melken op twee bedrijven. We ondernemen op het scherpst van de snede. Zo weten we precies wat wel en niet kan binnen de mestwetgeving. Dat geldt ook voor verzekeringen. We hebben zorgvuldig gekeken wat we echt nodig hebben en vervolgens goede pakketten bij MAAT Adviseurs afgesloten.“

BEZOEKERS OP HET ERF

Boeren op een landgoed dat opengesteld is voor wandelaars, betekent vaak burgers op het erf. „Wij staan er open voor, zolang ze maar niet denken dat dit een kinderboerderij is. We hebben te maken met de omgeving. Je moet rekening houden met je burens, waar het contact overigens goed mee is. Gelukkig hoeven we niet met onze trekkers door het dorp. We ontvangen zo'n tien schoolklassen per jaar. Ook doen we dit jaar mee aan de open boerderijdag van FrieslandCampina op 25 april.“

Paratbc kan voor veel kosten zorgen

Paratbc komt op veel veehouderijen voor, terwijl het vaak niet wordt opgemerkt. Niet alle dieren vertonen ziekteverschijnselen en het is niet altijd duidelijk te zien. De besmettelijke infectieziekte, veroorzaakt door een ongeneselijke darmontsteking, kan veel schade aanrichten. Op den duur daalt de melkproductie en gaat de conditie van de koe achteruit. Bij mensen is er een ziekte die sterk lijkt op paratbc, namelijk de ziekte van Crohn. Deskundigen zijn het er niet over eens of er een verband tussen beide ziekten is. Feit is dat de zuivelsector strengere eisen stelt en op termijn alleen nog melk aanneemt die vrij is van paratbc. Consumenten willen zuivel die geen

ziektedragers of bacteriën bevat. Inmiddels stelt de zuivelindustrie vanaf 1 januari 2011 de paratbc-status A of B verplicht.

Nieuwe ziekten

Volgens Jentje Banga, accountmanager bij MAAT Adviseurs, kunnen kosten flink oplopen als veehouders positief geteste dieren moeten afvoeren. „Veel boeren die een rundveecalamiteitenverzekering hebben willen de schade daarop claimen. Deze verzekering keert alleen uit als er meerdere dieren doodgaan. Dat is bij paratbc vaak niet het geval. Het para-vrij maken van de stal is een

Kosten die voortvloeien uit de gevolgen van paratbc kunnen niet worden geclaimd op de rundveecalamiteitenverzekering. Veel veehouders zijn zich hiervan niet bewust.

preventieve actie en wordt niet gedekt door de polis.“ Banga verwacht vaker vragen over of de verzekering kosten van paratbc vergoedt. „Nee dus en daar wil ik ze voor waarschuwen. Alleen kosten van ziekten waaraan meerdere koeien doodgaan zijn gedekt. Het is dus wel een belangrijke verzekering.“ Ongeveer 40 procent van de boeren heeft zo'n rundveecalamiteitenverzekering. Banga adviseert zijn klanten altijd zo'n relatief goedkope verzekering af te sluiten. „Er komen steeds weer nieuwe ziekten, virussen en bacteriën. Het is in belang van de bedrijfscontinuïteit grote risico's daaromtrent af te dekken.“

Maria Nuyt: 'verzekeren is maatwerk'

Aan verzekeringen worden steeds meer eisen gesteld. Agrariërs kijken kritisch naar de verschillende producten. Terecht, vindt Maria Nuyt van MAAT Adviseurs. „De verzekeringsproducten moeten voldoen aan de hoge verwachtingen. Men wil gewoon goed verzekerd zijn en tegelijkertijd niet te veel premie betalen. Dit vraagt om gerichte advisering. Onze agrarische specialisten komen dan ook graag bij de klanten thuis. Aan de keukentafel kunnen ze de zaken uitgebreid bespreken, waarna ik maatwerk kan bieden, zodat alle verzekeringen naadloos aansluiten op de specifieke situatie van het gezin en bedrijf.“ Nuyt is al twintig jaar werkzaam als specialist bij MAAT Adviseurs en voorganger CBTB. „Ik heb verschillende functies gehad bij het bedrijf. Ik ben ook opgeleid om agrarische objecten te taxeren en inspecteren. Een belangrijke stap op de agrarische markt hebben we gezet met de ontwikkeling van het MAAT Agrarisch Comfort Plan. Bij de introductie hiervan in 2003 werd er veel over gesproken. Een nieuw product gericht op boeren met bovendien scherpe prijzen. Dat viel op en werd een succes“, zegt Nuyt, die vanuit kantoor de ondersteuner is voor de buitendienst. Afgelopen februari is de tweede vorm van het MAAT Agrarisch Comfort Plan gepresenteerd. „Alle wensen van onze klanten, zoals lage tarieven en uitgebreide dekking, zijn hierin vertaald.“ De Samenwerkende Assurantie Adviseurs, ook een specialist op agrarisch terrein, doet de onderhandelingen voor MAAT bij de verschillende verzekeringsmaatschappijen. Zo ontstaat er een flexibel pakket waarin alle gewenste verzekeringen zijn ondergebracht. De agrarische specialisten maken bij haar klanten

eerst een gedegen risicoanalyse, waarna ze een op maat gesneden Agrarisch Comfort Plan samenstellen. Daarmee zijn alleen die risico's afgedekt die de klant afgedekt wil zien, zonder gaten of dubbelures in de verzekeringen.

Goed nieuws

Nuyt adviseert over verschillende verzekeringen, waaronder ook de arbeidsongeschiktheidsverzekering, zorgverzekering en de levensverzekering. „Boeren zijn vaak met hun hele hebben en houden gebonden aan het bedrijf. Dat brengt grote risico's met zich mee en daar wijs ik mijn klanten dan ook op.“ Volgens Nuyt letten verzekeringsmaatschappijen in toenemende mate op preventie. „Er is heel wat te doen om schuimachtige materialen in isolatie zoals je die veel ziet in dakpanelen. Door dit materiaal neemt een stalbrand snel grote proporties aan. Daar moet je rekening mee houden bij de bouw. Je kunt met dit isolatiemateriaal goedkoper bouwen, maar de brandverzekering is weer duurder.“ Verzekeraars letten ook op de aanwezigheid van brandblussers, nette opslag op brandveer te voorkomen en deugdelijke elektra. „Laat daarom de elektriciteit op het bedrijf controleren door een gecertificeerd bedrijf“, adviseert Nuyt. De specialist kan soms ook goed nieuws brengen bij schade. Zo is de sneeuwdruckschade standaard opgenomen in het MAAT Agrarisch Comfort Plan. Uiteraard mag er geen sprake zijn van achterstallig onderhoud. „Bij een paar klanten is afgelopen winter het dak van de stal ingestort. Gelukkig hebben we de schade kunnen uitkeren. Maar bij verzekeren geldt ook: voorkomen is beter dan genezen.“

Maria Nuyt is specialist agrarische markt bij MAAT Adviseurs. Met twintig jaar ervaring kan ze boeren goed adviseren over verzekeringen.

BOERSLEVEN

COLUMN

Vegetariërs

Met verbazing heb ik de discussie rond het vermeende dopinggebruik door wielrenner Alberto Contador gevolgd. Heeft de agrarische sector liggen slapen? Waar bleef de reactie? Ik voel me aangevallen!

De Spanjaard zou het verboden middel clenbuterol hebben gebruikt. Dat is van oorsprong een medicijn om paarden met astma mee te behandelen. Bij sporters was het een tijd lang populair als spierversterker en afslankmiddel. In het bloed van Contador werd 50 pictogram clenbuterol gevonden, oftewel 0,000 000 000 05 gram per ml, zoals hij dat zo mooi bagatelliseerde in een persconferentie. Dit kwam door het eten van een stukje rundvlees, zei hij.

Als Contador zijn beschuldiging van aangetroffen clenbuterol in zijn bloed weet af te schuiven op het eten van een besmet kalfshaasje, dan zou er een giga-alarm bij de Nederlandse agribusiness moeten afgaan. Volgens dopingexpert Douwe de Boer, biochemicus aan het Maastricht Universitair Medisch Centrum, is het nooit voor honderd procent te bewijzen dat het verboden middel via het eten van vlees in zijn bloed is gekomen, maar... in principe is het wel mogelijk!

Durven we met z'n allen niet hardop te roepen dat ons vlees schoon is? Wat zou de uitslag zijn van een dopingtest bij een willekeurige consument, misschien ook positief? Ik heb er grote moeite mee dat de agrarische sector wordt beschuldigd van het leveren van verontreinigd vlees. Moeten topsporters vlees uit hun dieet bannen? Moeten we consumenten adviseren om vegetariër te worden?

Ik ben een liefhebber van vlees. Ik ben trots op de kwaliteitsproducten die onze boeren leveren. En ik ben er ook van overtuigd dat mijn slager geen vlees van dieren verkoopt die verboden medicijnen toegediend hebben gekregen. Zo'n wielrenner mag ongestraft roepen dat hij vlees met clenbuterol heeft gegeten. Wij moeten zo'n aanval op ons product pareren! Sector, kom op voor jezelf en verplaats je in de consument. Is die bereid om vlees te kopen waar mogelijk clenbuterol of welk middel dan ook in zit? Ik verbaas me enorm over de oorverdovende stilte aan het front van onze landbouwvertegenwoordigers in deze dopingdiscussie.

Contador heeft de eerste slag gewonnen. Op 15 februari werd hij door de tuchtcommissie van de Spaanse wielerbond vrijgesproken van dopinggebruik. Wanneer komen wij in actie en winnen we de strijd tegen valse beschuldigingen?

Charles d'Ancona

Oud-melkveehouder en directeur MAAT Adviseurs

Reageren op deze column? Dat kan via www.boersleven.nl.

Keuring elektrische installatie

Veel grote branden worden nog steeds veroorzaakt door een storing of defect in een elektrische installatie. Door regelmatige keuring en goed onderhoud is veel van het leed wat zo'n brand veroorzaakt te voorkomen.

In het bouwbesluit is de norm NEN 1010 opgenomen. Deze norm heeft betrekking op het ontwerp en de aanleg van elektrische installaties en geeft (veiligheids)bepalingen voor opbouw van laagspanningsinstallaties tot 1000 volt. Verzekeringsmaatschappijen stellen steeds vaker verplichtingen bij nieuwbouw om aan deze NEN1010-keuring te voldoen. De specialisten van MAAT Adviseurs geven hun klanten altijd het advies bij nieuwbouw te bouwen conform het besluit.

Isolatiemateriaal

Een aantal grote verzekeringsmaatschappijen hebben onlangs hun tarieven voor de brandverzekering drastisch verhoogd. Reden hiervoor is dat schuimachtige isolatie bij brand veel rookontwikkeling geeft en er giftige gassen bij vrijkomen. Bovendien lekt dit materiaal als het brandt en zo brandplekken en verstikking veroorzaken. De schade is vaak veel groter dan brand van isolatiemateriaal als glas- en steenwol. Door nieuwe ontwikkelingen zijn deze laatste isolatiematerialen beter schoon te houden en dus beter toepasbaar. Door de brandvertragende eigenschappen zijn ze beter voor de veiligheid en het beheersen van brandschade.

De beste maatjes

Jonathan (5), Tessa (3) en Lise Brouwer de Koning (3 maanden) uit Heiloo vinden het geweldig om lammetjes de fles te mogen geven en ze liefkozend te aaien. Ze zijn de beste maatjes met elkaar en de lammeren. De kinderen zijn nu in het voorjaar niet weg te slaan uit opa's stal. Jonathan speelt graag thuis op het erf, maar ook bij zijn grootouders ziet hij het avontuur overal. Tessa is een echt boerinnetje. Zij is vaak bij de koeien te vinden en voert de dieren biks en veegt het kuilgras aan. Lise, de jongste dochter van Wilco en Mirjam Brouwer de Koning, vindt al die dieren ook interessant en poseert graag voor de fotograaf.

Ook met uw kind(eren) in de rubriek 'De beste maatjes'? Wie daarvoor in aanmerking wil komen kan een e-mail sturen aan: marloes.luurtsema@maat.nl.

Uit de ingezonden verzoeken wordt een keuze gemaakt.

BOERSLEVEN IS EEN UITGAVE VAN MAAT ADVISEURS

MAAT

Samenwerkende Assurantie Adviseurs

Klinkenbergerweg 30B, Ede | TELEFOON 0318 - 596 496 | INTERNET www.maat.nl | EMAIL info@maat.nl